

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кадуна Іллі Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу чотирнадцятого підпункту 1, окремих положень абзацу десятого підпункту 2 пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою“

Київ
6 листопада 2024 року
№ 220-2(І)/2024

Справа № 3-191/2024(387/24)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксана Вікторівна (голова засідання),
Петришин Олександр Віталійович,
Совгиря Ольга Володимирівна (доповідач),

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кадуна Іллі Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу чотирнадцятого підпункту 1, окремих положень абзацу десятого підпункту 2 пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою“ від 4 червня 2020 року № 671–ІХ (Відомості Верховної Ради України, 2020 р., № 42, ст. 343).

Заслухавши суддю-доповідача Совгирю О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а :

1. Кадун І.І. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність статті 3, частинам першій, другій статті 8,

першому реченню статті 59 Конституції України (конституційність) абзац чотирнадцятий підпункту 1, окремі положення абзацу десятого підпункту 2 пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою“ від 4 червня 2020 року № 671–IX (далі – Закон).

Відповідно до абзацу чотирнадцятого підпункту 1 пункту 1 розділу I Закону статтю 255 Кримінального кодексу України (далі – Кодекс) доповнено положеннями, згідно з якими „під злочинним впливом у цій статті та статтях 255¹, 255³ цього Кодексу слід розуміти будь-які дії особи, яка завдяки авторитету, іншим особистим якостям чи можливостям сприяє, спонукає, координує або здійснює інший вплив на злочинну діяльність, організовує або безпосередньо здійснює розподіл коштів, майна чи інших активів (доходів від них), спрямованих на забезпечення такої діяльності“.

Абзацом десятим підпункту 2 пункту 1 розділу I Закону викладено абзац першої частини першої статті 255² Кодексу, який встановлює кримінальну відповідальність, зокрема, за організацію або сприяння у проведенні злочинного зібрання (сходки) осіб, які здійснюють злочинний вплив, а також за участь у такому зібранні (сходці).

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

2.1. Кадун І.І. є підозрюваним у вчиненні кримінального правопорушення, визначеного частиною першою статті 255² Кодексу, а саме в участі у злочинному зібранні (сходці) осіб, які здійснюють злочинний вплив, для координації злочинної діяльності, зокрема розподілу доходів, одержаних злочинним шляхом, сфер злочинного впливу.

Захисник Кадуна І.І. звернувся до Голосіївського районного суду міста Києва зі скаргою, у якій просив скасувати повідомлення про підозру у вчиненні підозрюваним кримінального правопорушення.

Слідчий суддя Голосіївського районного суду міста Києва в ухвалі від 7 серпня 2024 року дійшов висновку, що „повідомлення про підозру

Кадуну І.І. було здійснено в порядку, передбаченому КПК України“, та відмовив у задоволенні скарги захисника Кадуна І.І.

Київський апеляційний суд ухвалою від 26 вересня 2024 року залишив без зміни ухвалу суду першої інстанції, указавши, що „під час вирішення питання щодо скасування повідомлення про підозру оцінка наданих слідчому судді доказів здійснюється не в контексті доведення чи не доведення винуватості особи, з метою досягнення таких висновків, які необхідні суду при постановленні вироку, а з тією метою, щоб встановити чи є підозра обґрунтованою, щоб виправдати подальше розслідування або висунення обвинувачення. Всі інші підстави підлягають з'ясуванню судом під час розгляду справи по суті“.

2.2. Автор клопотання вважає, що «законодавець залишив поза сферою свого регулювання встановлення чітких та зрозумілих критеріїв до основоположного поняття такого як „злочинний вплив“, при вирішенні питання щодо вчинення чи невчинення особою кримінального правопорушення та фактично передав таке право правоохоронним органам, які на власний розсуд визначатимуть статус особи чи його дію в розрізі „злочинного впливу“, чим створено підґрунтя для можливих зловживань з боку останніх».

На думку Кадуна І.І., через невизначеність правової норми та поняття „злочинний вплив“ захисник не може „належним чином здійснювати захист підзахисного, тобто фактично через неможливість захисником надавати професійну правничу допомогу, особа – позбавлена права на професійну правничу допомогу“.

Обґрунтовуючи свою позицію, автор клопотання посилається на окремі положення Конституції України, Кодексу, Кримінального процесуального кодексу України, Закону, на рішення Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу; конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (частина перша, пункт 6 частини другої статті 55); суб'єктом права на конституційну скаргу є особа, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України (його окремі положення) суперечить Конституції України (абзац перший частини першої статті 56); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

3.1. Конституційний Суд України зазначав, що положення закону, якими до іншого закону внесено зміни, після набрання ними чинності стають невід'ємною частиною закону, до якого внесено зміни [абзац перший підпункту 1.1 пункту 1 мотивувальної частини Рішення від 3 квітня 2024 року № 4-р(І)/2024].

Згідно з частиною другою статті 3 Кодексу законів України про кримінальну відповідальність, ухвалені після набрання чинності Кодексом, включають до нього після набрання ними чинності.

Отже, у конституційній скарзі Кадун І.І. фактично порушує питання про визнання неконституційними пункту 1 примітки до статті 255, окремих положень частини першої статті 255² Кодексу.

3.2. Предметом конституційної скарги може бути лише той закон (його окремі положення), який був застосований в остаточному судовому рішенні у справі Кадуна І.І.

Автор клопотання вважає остаточним судовим рішенням у своїй справі ухвалу Київського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року. Проте зі змісту

зазначеної ухвали вбачається, що суд не застосував оспорюваних положень Закону під час розгляду питання про скасування повідомлення про підозру.

Київський апеляційний суд в ухвалі від 26 вересня 2024 року акцентував на тому, що згідно з пунктом 2 частини першої статті 368 Кримінального процесуального кодексу України питання, чи містить діяння особи склад кримінального правопорушення та якою статтею закону України про кримінальну відповідальність він визначений, вирішує суд під час ухвалення вироку, тобто на стадії судового провадження.

Частиною першою статті 255² Кодексу визначено склад кримінального правопорушення та покарання за його вчинення, тому суд може застосувати її під час вирішення питання про притягнення особи до кримінальної відповідальності, а пункт 1 примітки до статті 255 Кодексу містить визначення поняття „злочинний вплив“, яке вжито в окремих статтях Кодексу.

Отже, оспорювані положення Закону не можуть бути предметом конституційного контролю у справі за конституційною скаргою Кадуна І.І., а ухвала Київського апеляційного суду від 26 вересня 2024 року не є остаточним судовим рішенням у його справі, адже цей суд не застосовував пункту 1 примітки до статті 255, окремих положень частини першої статті 255² Кодексу.

3.3. Конституційний Суд України неодноразово підтверджував свою юридичну позицію, за якою цитування приписів Конституції України, наведення змісту положень законів, посилення на рішення Конституційного Суду України без аргументації невідповідності Конституції України оспорюваних положень закону не є обґрунтуванням тверджень щодо їх неконституційності (ухвали Конституційного Суду України від 27 грудня 2011 року № 66-у/2011, від 27 березня 2013 року № 10-у/2013, від 8 липня 2015 року № 29-у/2015; ухвали Великої палати Конституційного Суду України від 21 грудня 2017 року № 13-у/2017, від 24 травня 2018 року № 23-у/2018, від 24 травня 2018 року № 24-у/2018, від 31 травня 2018 року № 27-у/2018, від 7 червня 2018 року № 34-у/2018).

У Рішенні від 16 листопада 2000 року № 13-рп/2000 Конституційний Суд України вказав, що „право на правову допомогу – це гарантована Конституцією

України можливість фізичної особи одержати юридичні (правові) послуги“ (третє речення абзацу другого пункту 4 мотивувальної частини).

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України звертає увагу на те, що Кадун І.І. користується послугами адвоката на стадії досудового розслідування, а матеріали справи не містять відомостей щодо можливого втручання в право на професійну правничу допомогу, тому твердження автора клопотання про порушення права, гарантованого першим реченням статті 59 Конституції України, є хибними та ґрунтуються лише на суб'єктивному розумінні цього конституційного положення.

Отже, посилання Кадуна І.І. на перше речення статті 59 Конституції України, згідно з яким кожен має право на професійну правничу допомогу, без обґрунтування тверджень щодо неконституційності оспорюваних положень Закону не можна вважати належним виконанням вимоги пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“.

3.4. Із наведеного випливає, що автор клопотання не дотримав вимог частини першої, пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Кадуна Іллі Івановича щодо відповідності Конституції України (конституційності) абзацу чотирнадцятого підпункту 1, окремих

положень абзацу десятого підпункту 2 пункту 1 розділу I Закону України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за злочини, вчинені злочинною спільнотою“ від 4 червня 2020 року № 671–ІХ на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**